

STANDARDIZIRANA IMENA DRŽAV V SLOVENSKEM JEZIKU

Drago Perko

UDK 81'373.21

STANDARDIZIRANA IMENA DRŽAV V SLOVENSKEM JEZIKU

Drago Perko, dr., Geografski inštitut ZRC SAZU, Gospodska 13, 1000 Ljubljana, Slovenija

Članek predstavlja standardizirana neuradna kratka, uradna kratka in uradna polna imena držav v slovenskem jeziku, ki jih je za slovenski standard SIST ISO 3166 pripravila Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

V članku iz prejšnjega Geografskega obzornika smo opisali nekatere probleme pri zapisovanju imen držav v slovenskem jeziku in predstavili sporna imena držav, v današnjem prispevku pa predstavljamo standardizirana imena držav v slovenskem jeziku.

Formalno je problem zapisovanja imen držav v slovenskem jeziku rešil slovenski standard (SIST ISO 3166:1996) z naslovom Kode za predstavljanje imen držav in drugih ozemelj, ki ga je sprejel, založil in izdal Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo (2).

Slovenski standard, ki je enak mednarodnemu standardu ISO 3166:1993, obsega imena držav in drugih ozemelj ter njihovo dvočrkovno, tričrkovno in trištevlično kodo. Prevod imen držav se naslanja na predlog imen držav, ki ga je sprejela Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Za nas so zanimiva predvsem standardizirana imena držav.

Slovenski standard loči tri različice imen držav: neuradno ime, uradno kratko ime in uradno polno (dolgo) ime države. Neuradna slovenska imena držav so v celoti povzeta po predlogu Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen, uradna kratka in uradna polna imena pa temeljijo na tem predlogu ter izvernih predlogih imen držav v angleškem in francoskem jeziku, kakor so jih za mednarodni standard Organizaciji združenih narodov predlagale države same. Kot primer pogledimo Slovenijo, Rusijo in Libijo: neuradna imena so Slovenija, Rusija in Libija, uradna kratka imena Slovenija, Ruska federacija in Libijska arabska džamahirija, uradna polna imena pa Republika Slovenija, Ruska federacija in Socialistična ljudska libijska arabska džamahirija. Pri večini držav je neuradno ime države enako uradnemu krat-

UDC 81'373.21

STANDARDIZED NAMES OF COUNTRIES IN SLOVENIAN LANGUAGE

Drago Perko, Dr., Geografski inštitut ZRC SAZU, Gospodska 13, 1000 Ljubljana, Slovenia

The article represents the standardized unofficial short, official short and official complete names of countries in Slovenian language, prepared for the Slovenian Standard SIST ISO 3166 by the Commission for the Standardization of Geographical Names of the Government of the Republic of Slovenia.

kemu imenu države, zato v preglednici navajamo le neuradna in uradna polna imena držav.

Pri **neuradnih slovenskih imenih držav** je Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen upoštevala pravila slovenskega pravopisa (1) o pisanju tujih zemljepisnih in tujih osebnih imen v slovenskem jeziku, ki jih poenostavljeno lahko zapišemo:

- 1. pravilo: imena držav slovenimo (podomačujemo),
- 2. pravilo: znana zemljepisna in osebna imena slovenimo,
- 3. pravilo: manj znana zemljepisna in osebna imena ohranjamo v izvorni obliki (izvirnik za latinične pisave, transliteracija (prečrkovanje) za relatične pisave).

Iz teh treh pravil je komisija želela določiti eno samo, preprosto, razumljivo, sistematično in nedvoumno pravilo, ki naj bi brez izjeme veljalo za zapis vseh držav v slovenskem jeziku. To pravilo se glasi:

- **Imena držav v slovenskem jeziku slovenimo, v izvorni obliki pa obdržimo le tiste sestavne dele imen držav, ki so osebna imena ali manj znana zemljepisna imena. Pri pridevniški rabi osebnih imen uporabljamo svojilno obliko.**

Tako je 185 imen držav v celoti slovenjenih, ostali pa sta dve imeni po manj znanih zemljepisnih imenih in še osem imen držav po osebah, kamor je komisija prištela tudi imena svetnikov, saj za manj znana svetniška imena nimamo ustreznih slovenskih imen, nesistematično pa bi bilo, če bi nekatera imena slovenili, druga pa ne.

Državi, ki imata v svojem imenu manj znano zemljepisno ime, sta Gvineja Bissau, ki je dobila ime po mestu Bissau in ima prvi del imena slovenjen, drugi del pa v izvorni obliki, ter Sierra Leone, ki ima ime

Preglednica: Standardizirana neuradna in uradna polna imena držav, kot sta jih leta 1996 sprejela Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade republike Slovenije in Urad za standardizacijo in meroslovje pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo.

	Neuradno slovensko ime države	Neuradno angleško ime države	Uradno polno slovensko ime države	Uradno polno angleško ime države
1	Afganistan	Afghanistan	Islamska država Afganistan	Islamic State of Afghanistan
2	Albanija	Albania	Republika Albanija	Republic of Albania
3	Alžirija	Algeria	Ljudska demokratična republika Alžirija	People's Democratic Republic of Algeria
4	Andorra	Andorra	Kneževina Andora	Principality of Andorra
5	Angola	Angola	Republika Angola	Republic of Angola
6	Antigva in Barbuda	Antigua and Barbuda	Antigva in Barbuda	Antigua and Barbuda
7	Argentina	Argentina	Republika Argentina	Republic of Argentina
8	Armenija	Armenia	Republika Armenija	Republic of Armenia
9	Avstralija	Australia	Avstralija	Australia
10	Avstrija	Austria	Republika Avstrija	Republic of Austria
11	Azerbajdžan	Azerbaijan	Azerbajdžanska republika	Azerbaijan Republic
12	Bahami	Bahamas	Zveza Bahami	Commonwealth of Bahamas
13	Bahrain	Bahrain	Država Bahrain	State of Bahrain
14	Bangladeš	Bangladesh	Ljudska republika Bangladeš	People's Republic of Bangladesh
15	Barbados	Barbados	Barbados	Barbados
16	Belgija	Belgium	Kraljevina Belgija	Kingdom of Belgium
17	Belize	Belize	Belize	Belize
18	Belorusija	Belarus	Republika Belorusija	Republic of Belarus
19	Benin	Benin	Republika Benin	Republic of Benin
20	Bocvana	Botswana	Republika Bocvana	Republic of Botswana
21	Bolgarija	Bulgaria	Republika Bolgarija	Republic of Bulgaria
22	Bolivija	Bolivia	Republika Bolivija	Republic of Bolivia
23	Bosna in Hercegovina	Bosnia and Herzegovina	Republika Bosna in Hercegovina	Republic of Bosnia and Herzegovina
24	Brazilija	Brazil	Federativna republika Brazilija	Federative Republic of Brazil
25	Brunej	Brunei	Država Brunej	State of Brunei
26	Burkina Faso	Burkina Faso	Burkina Faso	Burkina Faso
27	Burundi	Burundi	Republika Burundi	Republic of Burundi
28	Butan	Bhutan	Kraljevina Butan	Kingdom of Bhutan
29	Ciper	Cyprus	Republika Ciper	Republic of Cyprus
30	Čad	Chad	Republika Čad	Republic of Chad
31	Česka	Czech Republic	Česka republika	Czech Republic
32	Čile	Chile	Republika Čile	Republic of Chile
33	Danska	Denmark	Kraljevina Danska	Kingdom of Denmark

	Neuradno slovensko ime države	Neuradno angleško ime države	Uradno polno slovensko ime države	Uradno polno angleško ime države
34	Dominika	Dominica	Zveza Dominika	Commonwealth of Dominica
35	Dominikanska republika	Dominican Republic	Dominikanska republika	Dominican Republic
36	Džibuti	Djibouti	Republika Džibuti	Republic of Djibouti
37	Egipt	Egypt	Arabska republika Egipt	Arab Republic of Egypt
38	Ekvador	Ecuador	Republika Ekvador	Republic of Ecuador
39	Ekvatorialna Gvineja	Equatorial Guinea	Republika Ekvatorialna Gvineja	Republic of Equatorial Guinea
40	Eritreja	Eritrea	Eritreja	Eritrea
41	Estonija	Estonia	Republika Estonija	Republic of Estonia
42	Etiopija	Ethiopia	Etiopija	Ethiopia
43	Fidži	Fiji	Republika Fidži	Republic of Fiji
44	Filipini	Philippines	Republika Filipini	Republic of the Philippines
45	Finska	Finland	Republika Finska	Republic of Finland
46	Francija	France	Francoska republika	French Republic
47	Gabon	Gabon	Gabonska Republika	Gabonese Republic
48	Gambija	Gambia	Republika Gambija	Republic of the Gambia
49	Gana	Ghana	Republika Gana	Republic of Ghana
50	Grčija	Greece	Helenska republika	Hellenic Republic
51	Grenada	Grenada	Grenada	Grenada
52	Gruzija	Georgia	Republika Gruzija	Republic of Georgia
53	Gvajana	Guyana	Republika Gvajana	Republic of Guyana
54	Gvatemala	Guatemala	Republika Gvatemala	Republic of Guatemala
55	Gvineja	Guinea	Republika Gvineja	Republic of Guinea
56	Gvineja Bissau	Guinea-Bissau	Republika Gvineja Bissau	Republic of Guinea-Bissau
57	Haiti	Haiti	Republika Haiti	Republic of Haiti
58	Honduras	Honduras	Republika Honduras	Republic of Honduras
59	Hrvaška	Croatia	Republika Hrvaška	Republic of Croatia
60	Indija	India	Republika Indija	Republic of India
61	Indonezija	Indonesia	Republika Indonezija	Republic of Indonesia
62	Irak	Iraq	Republika Irak	Republic of Iraq
63	Iran	Iran	Islamska republika Iran	Islamic Republic of Iran
64	Irska	Ireland	Irska	Ireland
65	Islandija	Iceland	Republika Islandija	Republic of Iceland
66	Italija	Italy	Italijanska republika	Italian Republic
67	Izrael	Israel	Država Izrael	State of Israel
68	Jamajka	Jamaica	Jamajka	Jamaica

	Neuradno slovensko ime države	Neuradno angleško ime države	Uradno polno slovensko ime države	Uradno polno angleško ime države
69	Japonska	Japan	Japonska	Japan
70	Jemen	Yemen	Republika Jemen	Republic of Yemen
71	Jordanija	Jordan	Hašemitska kraljevina Jordanija	Hashemite Kingdom of Jordan
72	Jugoslavija	Yugoslavia	Zvezna republika Jugoslavija	Federal Republic of Yugoslavia
73	Južna Afrika	South Africa	Republika Južna Afrika	Republic of South Africa
74	Južna Koreja	South Korea	Republika Koreja	Republic of Korea
75	Kambodža	Cambodia	Kraljevina Kambodža	Kingdom of Cambodia
76	Kamerun	Cameroon	Republika Kamerun	Republic of Cameroon
77	Kanada	Canada	Kanada	Canada
78	Katar	Qatar	Država Katar	State of Qatar
79	Kazahstan	Kazakhstan	Republika Kazahstan	Republic of Kazakhstan
80	Kenija	Kenya	Republika Kenija	Republic of Kenya
81	Kirgizistan	Kyrgyzstan	Kirgiška republika	Kirgizian Republic
82	Kiribati	Kiribati	Kiribati	Kiribati
83	Kitajska	China	Ljudska republika Kitajska	People's Republic of China
84	Kolumbija	Colombia	Republika Kolumbija	Republic of Colombia
85	Komori	Comoros	Islamska zvezna republika Komori	Islamic Federal Republic of the Comoros
86	Kongo	Congo	Republika Kongo	Republic of Congo
87	Kostarika	Costa Rica	Republika Kostarika	Republic of Costa Rica
88	Kuba	Cuba	Republika Kuba	Republic of Cuba
89	Kuvajt	Kuwait	Država Kuvajt	State of Kuwait
90	Laos	Lao	Laoška ljudska demokratična republika	Lao People's Democratic Republic
91	Latvija	Latvia	Republika Latvija	Republic of Latvia
92	Lesoto	Lesotho	Kraljevina Lesoto	Kingdom of Lesotho
93	Libanon	Lebanon	Libanonska republika	Lebanese Republic
94	Liberija	Liberia	Republika Liberija	Republic of Liberia
95	Libija	Libya	Socialistična ljudska libijska arabska džamahirija	Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya
96	Lihtenštajn	Liechtenstein	Kneževina Lihtenštajn	Principality of Liechtenstein
97	Litva	Lithuania	Republika Litva	Republic of Lithuania
98	Luksemburg	Luxembourg	Veliko vojvodstvo Luksemburg	Grand Duchy of Luxembourg
99	Madagaskar	Madagascar	Demokratična republika Madagaskar	Democratic Republic of Madagascar
100	Madžarska	Hungary	Republika Madžarska	Republic of Hungary
101	Makedonija	Macedonia	Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija	Former Yugoslav Republic of Macedonia
102	Malavi	Malawi	Republika Malavi	Republic of Malawi
103	Maldivi	Maldives	Republika Maldivi	Republic of Maldives

Marshallovi otoki	Marshall Islands	Republika Marshallovi otoki	Republic of the Marshall Islands
Mauritius	Mauritius	Republika Mauritius	Republic of Mauritius
Mavretanija	Mauritania	Islamska republika Mavretanija	Islamic Republic of Mauritania
Mehika	Mexico	Združene mehiške države	United Mexican States
Mikronezija	Micronesia	Federativne države Mikronezija	Federated States of Micronesia
Mjanmar	Myanmar	Zveza Mjanmar	Union of Myanmar
Moldavija	Moldova	Republika Moldavija	Republic of Moldova
Monako	Monaco	Kneževina Monako	Principality of Monaco
Mongolija	Mongolia	Mongolija	Mongolia
Mozambik	Mozambique	Republika Mozambik	Republic of Mozambique
Namibija	Namibia	Republika Namibija	Republic of Namibia
Nauru	Nauru	Republika Nauru	Republic of Nauru
Nemčija	Germany	Zvezna republika Nemčija	Federal Republic of Germany
Nepal	Nepal	Kraljevina Nepal	Kingdom of Nepal
Niger	Niger	Republika Niger	Republic of the Niger
Nigerija	Nigeria	Zvezna republika Nigerija	Federal Republic of Nigeria
Nikaragva	Nicaragua	Republika Nikaragva	Republic of Nicaragua
Nizozemska	Netherlands	Kraljevina Nizozemska	Kingdom of the Netherlands
Norveška	Norway	Kraljevina Norveška	Kingdom of Norway
Nova Zelandija	New Zealand	Nova Zelandija	New Zealand
Oman	Oman	Sultanat Oman	Sultanate of Oman
Pakistan	Pakistan	Islamska republika Pakistan	Islamic Republic of Pakistan
Palau	Palau	Republika Palau	Republic of Palau
Panama	Panama	Republika Panama	Republic of Panama
Papua Nova Gvineja	Papua New Guinea	Papua Nova Gvineja	Papua New Guinea
Paragvaj	Paraguay	Republika Paragvaj	Republic of Paraguay
Peru	Peru	Republika Peru	Republic of Peru
Poljska	Poland	Republika Poljska	Republic of Poland
Portoriko	Puerto	Portoriko	Puerto Rico
Portugalska	Portugal	Portugalska republika	Portuguese Republic
Romunija	Romania	Romunija	Romania

Neuradno slovensko ime države	Neuradno angleško ime države	Uradno polno slovensko ime države	Uradno polno angleško ime države
Ruanda	Rwanda	Ruandska republika	Rwandese Republic
Rusija	Russia	Ruska federacija	Russian Federation
Saint Kitts in Nevis	Saint Kitts and Nevis	Saint Kitts in Nevis	Saint Kitts and Nevis
Saint Lucia	Saint Lucia	Saint Lucia	Saint Lucia
Saint Vincent in Grenadine	Saint Vincent and the Grenadines	Saint Vincent in Grenadine	Saint Vincent and the Grenadine
Salomonovi otoki	Solomon Islands	Salomonovi otoki	Solomon Islands
Salvador	El Salvador	Republika Salvador	Republic of El Salvador
San Marino	San Marino	Republika San Marino	Republic of San Marino
Sao Tome in Principe	Sao Tome and Principe	Demokratska republika Sao Tome in Principe	Democratic Republic of Sao Tomé and Príncipe
Saudova Arabija	Saudi Arabia	Kraljevina Saudova Arabija	Kingdom of Saudi Arabia
Sejšeli	Seychelles	Republika Sejšeli	Republic of Seychelles
Senegal	Senegal	Republika Senegal	Republic of Senegal
Severna Koreja	North Korea	Demokratska ljudska republika Koreja	Democratic People's Republic of Korea
Severni Marianski otoki	Northern Mariana Islands	Zveza Severni Marianski otoki	Commonwealth of the Northern Mariana Islands
Sierra Leone	Sierra Leone	Republika Sierra Leone	Republic of Sierra Leone
Singapur	Singapore	Republika Singapur	Republic of Singapore
Sirija	Syria	Sirska arabska republika	Syrian Arab Republic
Slonokoščena obala	Cote d'Ivoire	Republika Slonokoščena obala	Republic of Cote d'Ivoire
Slovaška	Slovakia	Slovaška republika	Slovak Republic
Slovenija	Slovenia	Republika Slovenija	Republic of Slovenia
Somalija	Somalia	Somalska demokratska republika	Somali Democratic Republic
Srednjeafriška republika	Central African Republic	Srednjeafriška republika	Central African Republic
Sudan	Sudan	Republika Sudan	Republic of the Sudan
Surinam	Suriname	Republika Surinam	Republic of Suriname
Svazi	Swaziland	Kraljevina Svazi	Kingdom of Swaziland
Španija	Spain	Kraljevina Španija	Kingdom of Spain
Šrilanka	Sri Lanka	Demokratska socialistična republika Šrilanka	Democratic Socialist Republic of Sri Lanka

Neuradno slovensko ime države	Neuradno angleško ime države	Uradno polno slovensko ime države	Uradno polno angleško ime države
173 Tonga	Tonga	Kraljevina Tonga	Kingdom of Tonga
174 Trinidad in Tobago	Trinidad and Tobago	Republika Trinidad in Tobago	Republic of Trinidad and Tobago
175 Tunizija	Tunisia	Republika Tunizija	Republic of Tunisia
176 Turčija	Turkey	Republika Turčija	Republic of Turkey
177 Turkmenistan	Turkmenistan	Turkmenistan	Turkmenistan
178 Tuvalu	Tuvalu	Tuvalu	Tuvalu
179 Uganda	Uganda	Republika Uganda	Republic of Uganda
180 Ukrajina	Ukraine	Ukrajina	Ukraine
181 Urugvaj	Uruguay	Vzhodna republika Urugvaj	Eastern Republic of Uruguay
182 Uzbekistan	Uzbekistan	Republika Uzbekistan	Republic of Uzbekistan
183 Vanuatu	Vanuatu	Republika Vanuatu	Republic of Vanuatu
184 Vatikan	Vatican	Sveti sedež (Vatikanska mestna država)	Holy Seat (Vatican City State)
185 Velika Britanija	Great Britain	Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska	United Kingdom of Great Britain and North Ireland
186 Venezuela	Venezuela	Republika Venezuela	Republic of Venezuela
187 Vietnam	Viet Nam	Socialistična republika Vietnam	Socialist Republic of Viet Nam
188 Zahodna Sahara	Western Sahara	Demokratska arabska republika Sahara	Democratic Arab Republic of Sahara
189 Zahodna Samoa	Samoa	Neodvisna država Zahodna Samoa	Idenpendent State of Western Samoa
190 Zair	Zaire	Republika Zair	Republic of Zaire
191 Zambija	Zambia	Republika Zambija	Republic of Zambia
192 Združene države Amerike	United States	Združene države Amerike	United States of America
193 Združeni arabski emirati	United Arab Emirates	Združeni arabski emirati	United Arab Emirates
194 Zelenortski otoki	Cape Verde	Republika Zelenortski otoki	Republic of Cape Verde
195 Zimbabve	Zimbabwe	Republika Zimbabve	Republic of Zimbabwe

po gorovju Sierra Leone in ima oba dela imena slovenjena.

Po svetnikih, ki jih obdržimo v izvorni obliki, ima ime pet držav: Saint Kitts in Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent in Grenadine, San Marino ter Sao Tome in Principe.

Svojilna oblika osebnega imena je del imena pri treh državah: Marshallovi otoki, Salomonovi otoki in Saudova Arabija.

Pri imenih držav po pomembnih rodbinah se je komisija odločila za slovenjenje, torej za Luksemburg in Lihtenštajn in ne Luxembourg in Liechtenstein, čeprav bi do neke mere tudi imena rodbin lahko šli med osebna imena in jih pisali v izvirniku. Pisava Lihtenštajna v slovenjeni obliki je edina prava novost, ki jo je sprejela komisija. Pri ostalih imenih je komisija le izbrala tiste obstoječe različice imen, ki so ustrezale sprejetemu pravilo.

Izmed različic za Centralnoafriško oziroma Srednjeafriško republiko in Kapverdske oziroma Zelenortske otoke se je komisija odločila za bolj slovensko različico, torej Srednjeafriško republiko in Zelenortske otoke.

Pri državah nekdanje Sovjetske zveze v srednji Aziji se je komisija odločila za končnico -stan in ne končnico -ija, torej za Kazahstan, Kirgizistan, Tadžikistan, Turkmenistan in Uzbekistan, podobno kot to velja za sosednji državi Afganistan in Pakistan, ki spada v isti kulturni krog.

Komisija je ugotovila, da ni razloga, da bi Južno Afriko pisali kot Južnoafriška republika, saj bi bilo to podobno, kot če bi za Slovenijo pisali Slovenska republika. Prav tako ni razloga, da bi za Hrvaško uporabljali iz hrvaškega jezika sposojeno Hrvatsko, ali da bi za Moldavijo uporabljali romunsko ime Moldova.

Uradna polna imena držav razdelimo na več skupin.

V prvi skupini uradnih polnih imen nastopa kratko ime države kot samostalnik: na primer slovensko Republika Slovenija in angleško Republic of Slovenia, slovensko Država Izrael in angleško State of Izrael, slovensko Kraljevina Belgija in angleško Kingdom of Belgium in podobno.

V drugi skupini nastopa kratko ime države kot pridevnik: na primer slovensko Francoska republika in francosko République Française, slovensko Češka republika in češko Česká Republika, slovensko Portugalska republika in portugalsko República Portuguesa, slovensko Ruska federacija in rusko Rossijskaja

federacija, slovensko Gabonska republika in francosko République Gabonaise in podobno. V tej skupini je le 12 držav.

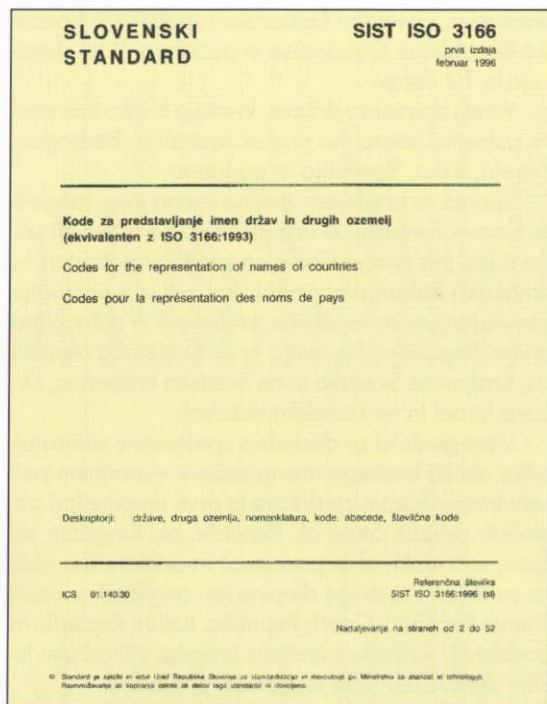
V tretji skupini so države, ki imajo kratko ime enako polnemu imenu: na primer Avstralija, Barbados, Eritreja, Irska, Romunija in podobno.

Sporna so predvsem uradna imena zvez (angleško Commonwealth), ki smo jih običajno prevajali pridevniško (na primer Commonwealth of Bahamas in slovensko Bahamska zveza), kar pa je v nasprotju s prevajanjem za republiko, kraljevino in državo (na primer Republika Slovenija in ne Slovenska republika, Kraljevina Švedska in ne Švedska kraljevina, Država Izrael in ne Izraelska država).

V preglednici so dosledno upoštrevane samostalniške oblike kratkega imena države v uradnem polnem imenu države za države iz prve skupine (pri angleških zvezah State of, Republic of, Kingdom of, Commonwealth of in podobno) in pridevniško obliko za države iz druge skupine (pri angleških zvezah French Republic, Czech Republic, Italian Republic in podobno), v skladu z izvornim imenom v uradnem jeziku države oziroma angleškim prevodom.

V preglednici, povzeti po ISO 3166:1993 in SIST ISO 3166:1966 (2), so v prvem stolpcu zaporedne številke držav glede na razvrstitev neuradnih slovenskih imen držav po slovenski abecedi, v drugem stolpcu neuradna slovenska imena držav, v tretjem neuradna angleška imena, v četrtem uradna polna slovenska imena in v petem uradna polna angleška imena držav.

Ker lahko vsaka država v vsakem trenutku poljubno spremeni svoje uradno kratko ali uradno dolgo ime, s čimer pa se morajo strinjati ostale države, članice OZN, Mednarodni standard ISO 3166 ni nekaj dokončnega, ampak se spreminja glede na spremembe, ki jih prijavljajo posamezne države. Tako Grčija Makedoniji ne dovoli uporabljati njenega imena Makedonija, ki je zato morala kot uradno polno ime prijaviti Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija. V letu 1996 so po izidu slovenskega standarda svoje uradno polno ime spremenile države Afganistan, Gvajana, Vatikan in Avstralija: Afganistan iz Republika Afganistan v Islamska država Afganistan, Gvajana iz Kooperativna republika Gvajana v Republika Gvajana, Vatikan iz Vatikanska mestna država (Sveti sedež) v Sveti sedež (Vatikanska mestna država), Avstralija pa iz Zveza Avstralija v samo Avstralija, tako da ima enako neuradno, uradno kratko in uradno polno ime.

Slika 1: Naslovna stran Slovenskega standarda SIST ISO 3166:1996.

Ker je tudi Slovenija članica te organizacije, mora upoštevati vse spremembe, zato se spreminja tudi Slovenski standard SIST ISO 3166.

Geografski inštitut Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kjer je sedež Komisije za zemljepisna imena Vlade Republike Slovenije, ima na svoji domači strani na Internetu (<http://www.zrc-sazu.si/www/gi/gazettee.htm>) tudi preglednico z neuradnimi, uradnimi kratkimi in uradnimi polnimi imeni držav, kateri sproti beležijo spremembe imen držav.

Za tiste, ki jim Internet še ni dosegljiv, pa je Geografski inštitut ZRC SAZU skupaj s podjetjem Amebis d. o. o. in založbo DZS d. d. na disketi pripravil elektronsko izdajo imen držav, kjer so dodani tudi osnovni podatki o celinah, državah in drugih območjih.

1. Slovenski pravopis, 1, Pravila. SAZU, DZS, Ljubljana, 1994.
2. Slovenski standard SIST ISO 3166. Urad za standardizacijo in meroslovje pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo, Ljubljana, 1996.

QUO VADIS, GEOGRAFIJA NA MATURI? Ludvik Mihelič

Leta 1996 je bila za nami tretja matura in vse, kar je z njo povezano. Lahko rečemo, da se je matura že nekako zasidrila v naši zavesti. Čeprav je iz časovnega zornega kota še razmeroma nova stvar in bo gotovo doživljala mnoge spremembe in popravke, pa je morda le prav, da zapišemo o njej nekaj kritičnih misli. To je toliko bolj upravičeno, ker maturitetni preizkus postavlja tudi pred našo stroko svojvrstno zrcalo, ki razkriva tako vsebinske kot pedagoške zasnove in cilje geografije.

Uvedba mature je postavila povsem nova izhodišča za preverjanje in ocenjevanje znanja. V marsičem je dorekla in prevetrila naš dosedanji sistem preverjanja. Posledično je prinesla spremembe v načinu poučevanja (učne metode in oblike). Zaradi natančnejšega merjenja znanja in objektivnosti, ki jo zagotavlja z eksternim preverjanjem, pa je pred sestavljalce izpitnih vprašanj postavila dokaj zahtevno nalogo. Vprašanja morajo biti zelo jasno zastavljena in pomensko enoznačna, hkrati pa morajo preverjati različne ravni znanja in biti zato različno zahtevna. V novo vlogo je postavljen tudi učitelj v razredu, saj mora s svojim delom pripraviti dijake na zunanje preverjanje, ki se v marsičem razlikuje od domačega, šolskega. Pri oblikovanju izpitnih preizkusov kakor celotne sheme mature je bil prevzet anglosaški model, ki je v našem, avstrijsko zasnovanem šolskem sistemu nekako tuj. Kako se je torej znašla na tem prepihu geografija? Kaj lahko učitelja in dijaka najbolj moti in zmede pri zdajšnji maturi iz geografije (v mislih imam spomladansko maturo)?

Prva moteča stvar, ob katero so se v začetku obrezali in spotikali mnogi geografi, je uporaba dodatnih pripomočkov pri preizkusu iz geografije. Mislimo predvsem na uporabo atlasa in zemljevidov. Kot vemo, ni dovoljena uporaba nobenih geografskih zemljevidov, ker naj bi bili vsi potrebni zemljevidi priloženi izpitnim nalogam. To dejstvo je dobesedno skregano z osnovnim ciljem predmeta, ki naj nauči dijake čitati zemljevide in jih vsestransko uporabljati v življenju. Ta cilj oziroma večino zelo težko preverjamo na obstoječ način. Prav tako se znajdemo v zadregi ob prebiranju smotrov geografije v predmetnem katalogu. Glede poznavanja osnovnega geografskega inventarja je vse prepegosta formulacija: kandidat našteje (pokaže), in podobno, glavne kot-